Tisztelt Nagykövet Úr, Hölgyeim és Uraim, Kedves Barátaim!

Szeretettel üdvözlöm a Fiatal Magyar Szakemberek II. Fórumát. Õszinte örömre ad okot, hogy a tavalyi találkozó nem csak egyszeri alkalom volt, hanem egy folyamatos eszmecsere elsõ állomása, reményeim szerint, egy példaértékû mozgalom indulása. A tavalyi összejövetelen személyes küldöttem képviselt, aki útjáról hazatérve beszámolt az Önök munkájáról. A beszámolóból kiderült, hogy célunk közös: erõsödjenek a kapcsolatok az Amerikában élõ magyar kutatók, fiatal értelmiségiek és Magyarország között. Ennek a kapcsolatnak késõbb lehet olyan következménye, hogy egyesek hazatérnek, visszatalálnak oda, ahonnan indultak. És az is lehet, hogy nem a hazatérést választják, hanem szellemi, tudományos vagy üzleti partnert találnak Magyarországon. Örömmel értesültem arról, hogy a fórum résztvevõi megértették azt az üzenetünket, hogy mi nem értünk egyet azzal a hagyományos és sajnos sokak által képviselt személettel, amely rosszallóan tekintett azokra, akik – átmenetileg vagy végleg – nyugatra mennek tanulni, dolgozni, boldogulni. Mi Önökben sikeres honfitársainkat látjuk, akikre büszkék vagyunk, és akiket bármikor szeretettel várunk – átmenetileg vagy végleg –, mert tudásuk és tapasztalatuk gazdagítaná Magyarországot. A tavalyi fórum hírei a magyar sajtóban is pozitív fogadtatásra találtak, az újságírók blikkfangosan az „Agyak Haza” címmel számoltak be a rendezvényrõl.

A tavalyi Fórumon jelentettük be, hogy „hazatérési ösztöndíjat” szeretnénk létrehozni azzal a céllal, hogy könnyítsünk a hazatérés átmeneti nehézségein. Az elmúlt egy évben az Oktatási Minisztériumban kidolgoztuk a hazatérést megkönnyítõ ösztöndíj törvényi és gazdasági feltételeit. Idén januártól mûködik az a Kutatás–Fejlesztési Alap, amelybõl a „hazatérési ösztöndíj” is támogatható. Reményeim szerint az ösztöndíjjal kapcsolatos pályázatokat hamarosan meghirdethetjük.

Az idei Fórumon a fõ hangsúly a szakmai kapcsolattartáson és a tudományos együttmûködésen lesz. Kérem, engedjék meg, hogy néhány mondattal ismertessem azokat a lépéseket, amelyeket a magyarországi tudományos élet, a kutatás és a fejlesztés támogatásáért tettünk:

Talán, túlzás nélkül állítható, hogy a Nemzeti Innovációs Rendszer tavalyi átalakítása igazi áttörést, valódi reformokat hozott. A kutatás–fejlesztés, az innováció 2006–ig igen jelentõs többlettámogatásokhoz juthat, s a rendelkezésre álló források bõvüléséhez az idei évtõl kezdve az Európai Unió Strukturális Alapjai is hozzájárulnak. A legfontosabb fejlemény, hogy létrehoztuk a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapot, amelynek fõ forrása a magyarországi vállalatok által kötelezõen befizetendõ innovációs járulék, amelyet az állam legalább ugyanekkor költségvetés összeggel egészít ki. Az egyes vállalatok szintjén igen kicsi befizetés összességében az állami támogatással együtt 2006-ra mintegy 40-50 milliárd forintnyi forrást jelent majd a regionális és vállalati innovációt, illetve a tudásközpontok és a vállalkozói szféra kapcsolatépítését kiemelten támogató, versenypályázati rendszerû K+F és innováció-finanszírozásra.

2003 áprilisában jött létre a miniszterelnök által elnökölt, lényegében kormánykabinetként mûködõ, Tudomány– és Technológiapolitikai Kollégium. Megalakult a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal, amely a magyar K+F és innovációpolitika valódi gazdája. Ugyancsak fontos változás a „policymaking" és a pályázatkezelés szétválása, ez utóbbinak feladatait tavaly óta a Kutatás–fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda látja el.

A reformfolyamat következõ állomása az idén a Parlament elé kerülõ röviden Innovációs Törvénynek nevezett jogszabály elfogadtatása. A törvény elhárítja majd azokat az akadályokat, amelyek a felsõoktatásban dolgozók gazdasági szerepvállalását eddig megnehezítették. Így a rövidesen megváltozó jogi környezet egy, a hazatérést eddig kifejezetten hátráltató tényezõt szüntet meg. Alapvetõ célunk ugyanis, hogy a külföldi, elsõsorban vállalati K+F tevékenységet a magyar tudásközpontokba vonzzuk.

Mindezeken túl ennek az új szemléletû innováció–politikának egyik sarkalatos kérdése, hogy a magyarországi intézmények, kutatás–fejlesztéssel foglalkozó csoportok, vállalatok, kutatók és a külföldi, kutatók között valódi, folyamatos információcsere alakuljon. Egymás elképzelésinek, elvárásainak pontos, beható és naprakész ismerete nélkül ugyanis a legjobb szándékok is kudarcra vannak ítélve. Emiatt is kiemelkedõen fontos az Önök Fóruma, hiszen csak az Egyesült Államokban élõ és hazai kutató közösségek összekapcsolása, illetve a kormány aktív támogatása révén aligha érhetünk el sikereket.

Az elmúlt idõszak az Egyesült Államokban élõ, illetve hazai kutatói közösségek összekapcsolása terén is új lehetõségeket nyitott meg. Fontos, és régen várt fejlemény a külföldi (így amerikai) szakemberek bevonása a Kutatás–Fejlesztési Alap pályázatainak elbírálásába. A Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda (KPI) honlapján (www.kutatas.hu) jelenleg is szerepel a szakértõk jelentkezésére felszólító felhívás. A KPI által megteremtendõ szakértõi adatbázis, illetve az Önök által létrehozott Hunex adatbázisa nyilvánvalóan kölcsönösen hasznosítható erõforrást jelenthet.

E sikerekhez kívánok Önöknek minden jót, remek ötleteket és kitûnõ hangulatot.
Nagykövet úrnak köszönöm kitartó munkáját, amellyel egy nemes és fontos ügyet támogat.
És kívánom a Hazatérési Fórum minden résztvevõjének, hogy érezze magát otthon, bárhol is éljen a világban.

Üdvözlettel:

Magyar Bálint
A Magyar Köztársaság oktatási minisztere

Budapest, 2004. március 26.